

AKTE – Arbeitskreis Tschechische Terminologie

(Německo-rakousko-české konference o německé a české vojenské terminologii)

Vojenské rozhledy, 2013, roč. 22 (54), č. 1, s. 184–186, ISSN 1210-3292

Pracovní skupina AKTE vznikla na konci roku 2007 z iniciativy vedoucí projektu paní Antje Oellrich, která pracuje jako terminoložka pro český a ruský jazyk v Jazykovém spolkovém institutu Bundeswehru (Bundessprachenamt) v německém Hürthu. Původním cílem této skupiny bylo dát dohromady spolupracovníky Bundeswehru, kteří působí jako překladatelé, tlumočníci a terminologové v oblasti češtiny. Postupně se rozrostla a v současné době jde o trilaterální skupinu devíti spolupracovníků: ze Spolkové republiky Německo (tři představitelé BSpra Hürth), z Rakouska (jeden představitel SIB LVAk Vídeň) a České republiky (šest – dva – Ředitelství zahraničních aktivit MO ČR, Praha, dva - CJP UO Brno, dva – ÚJP Vyškov).

Dosud proběhlo již sedm konferencí AKTE, organizovaných německou, rakouskou a českou stranou v SRN, ČR nebo Rakousku. Na jednotlivých setkáních byly projednávány následující tematické okruhy:

1. Organizační struktura Armády České republiky (do úrovně divize)
2. Organizační struktura Bundeswehru (do úrovně divize)
3. Organizační struktura Ministerstva obrany České republiky
4. Organizační struktura Ministerstva obrany Spolkové republiky Německo
5. Zahraniční mise (základna)
6. Zahraniční mise (základna)
7. Krizové řízení a ochrana obyvatelstva

K projektu jsem se připojila na základě pozvání ke spolupráci vedoucí pracovní skupiny paní Antje Oellrich až v přípravě na V. konferenci. Přípravné práce na společná jednání probíhají korespondenčně. Německá strana zvolí téma, ze kterého vybere asi 100 stěžejních výrazů. Pro konferenci, která se konala 6. - 10. září 2010 na Velvyslanectví Spolkové republiky Německo v Praze na pozvání tehdejšího vojenského přidělence plukovníka Bruno Riedigera, bylo vybráno téma zahraniční mise. To bylo rozděleno do jednotlivých tematických okruhů, jako např. ochrana a střežení základny, síly a úkoly na základně, úkoly kontingentu, poplach, Spojené národy apod. Vybrané výrazy poté vedoucí skupiny zašle účastníkům v tabulce v elektronické formě (viz obr.).

Ta obsahuje výchozí termín v německém jazyce a následuje jeho anglický ekvivalent, který má pouze pomocnou funkci. Úkolem jednotlivých účastníků pak je doplnit nejvýstižnější výraz v češtině. Při hledání adekvátního českého pojmu pracuji s nejrůznějšími materiály, např. s dvojjazyčnými i výkladovými obecnými slovníky, slovníky vojenské terminologie, s odbornou vojenskou literaturou v obou jazycích. Konzultuji také s odborníky z daného oboru, jak z Univerzity obrany, tak z jiných specializovaných pracovišť.

Této, v pořadí již V. konference se zúčastnili také Zdeněk Bambula, Ředitelství zahraničních aktivit MO ČR Praha; Ladislav Chaloupský, Ústav jazykové přípravy

Zatím poslední, VII. konference AKTE, která se konala 27. - 30. srpna 2012 v Praze, byla přelomová hned ve dvou bodech. Její organizaci měla vůbec poprvé na starosti česká strana, a to Ústav jazykové přípravy Vyškov v součinnosti s Centrem jazykové přípravy Univerzity obrany Brno. Účastníci z České republiky také poprvé vybírali téma, kterým byla bezpečnostní politika se zaměřením na krizové řízení a ochranu obyvatelstva. Ve spolupráci s katedrou ochrany obyvatelstva na UO připravila česká strana termíny a definice z této oblasti. Tyto návrhy během jara korespondenčně projednala s německou a rakouskou stranou a nachystala podklady na pracovní jednání.

Závěr

Pro tvorbu vícejazyčných terminologických databází je mezinárodní spolupráce odborníků-vojenských profesionálů a lingvistů nezbytná. Během vlastních pracovních jednání se diskutují především rozdílné koncepty v pojetí národních terminologií a hledají se společné průniky s odpovídajícími ekvivalenty. Bez těchto přímých diskuzí by bylo velmi obtížné najít nevhodnější termíny jednoznačně srozumitelné ve dvou či více jazycích.

Výsledky dosavadních jednání jsou dvojjazyčné organigramy na CD a terminologický slovník (tištěný a na CD). Lze je využít jednak jako podklad pro zpracování odborných textů, jednak je aplikovat přímo do výuky odborné němčiny v rámci modulů vojenská terminologie a terminologie specializace.

Příklady používaných pramenů při přípravě na konference:

HORÁK, R. - KYSELÁK, J. *Terminologický slovník vybraných pojmů z oblasti evakuace*. Brno: Univerzita obrany, 2006, 120 s. ISBN 80-7231-162-X.

KULÍŠEK, J. Nasaditelnost Battle Groups EU do operací ESDP. *Vojenské rozhledy*, 2009, roč. 18. č. 1, s. 31-58, ISSN 1210-3292.

KULÍŠEK, J. Operace EUFOR RD CONGO - 2.část (Nasazení, vedení operace, vyvedení sil a opuštění prostoru operace). *Vojenské rozhledy*, 2008, roč. 17. č. 2, s. 39-60, ISSN 1210-3292.

ZEZULOVÁ, E. - ŠTOLLER, J. - MAŇAS, P. Životní cyklus základen AČR v zahraničních misích. *Vojenské rozhledy*, 2009, roč. 18. č. 4, s. 107-113, ISSN 1210-3292.

Soldat 2011: Leitfaden für den Wehrdienst, ISBN 978-3-85333-171-2.

Internetové zdroje dostupné na:

www.army.cz, www.BBK.de, www.bundesheer.at, www.bundeswehr.de.

PhDr. Eva Hradilová